

IZ STROKE . . .

UČENJE ZA ŽIVLJENJE IN KAKOVOST ŽIVLJENJA UPORABNIKOV V VDC

ODRASLE OSEBE Z MOTNJO V DUŠEVNEM RAZVOJU (OMDR) SO V PROCESU USTVARJANJA KAKOVOSTI ŽIVLJENJA VELIKOKRAT PRIKRAJŠANE. NAŠA NALOGE JE, DA JIM PRI TEM POMAGAMO IN NJIHOVO ŽIVLJENJE OBOGATIMO Z DEJAVNOSTMI, KI NISO POTREBNE LE ZA OBSTOJ, AMPAK DAJEJO ŽIVLJENJU POSEBEN ČAR IN NOVO KAKOVOST.

OMDR SE KLJUB SVOJI "BIOLOŠKI ODRASLOSTI" ŠE VEDNO SREČUJEJO S PROBLEMI, S KATERIMI SE MLADOSTNIKI SREČUJEJO V ZGODNJI, SREDNJI ALI POZNI ADOLESCENCI. ŽARADI PRETIRANE SKRBI STARŠEV ZANJE, SE MORAJO MNOGI IZMED NJIH NAUČITI VEČJE SAMOSTOJNOSTI PRI SKRBI ZASE IN PRI ENOSTAVNIH VSAKODNEVNIH OPRAVILIH.

VNAŠANJE DOŽIVLJAJSKE PEDAGOGIKE PRI DELU Z OMDR JE ZAPOSLENIM V VELIKO POMOČ, PRI UPORABNIKIH PA ZAZNAMO VEČJE USPEHE IN REZULTATE. ZNAČILNOST OMDR JE, DA IMAJO TEŽAVE V POMNENJU, V PRENOSU ZNANJA V KONKRETNE IN PREDVSEM NOVE SITUACIJE, PRIDOBLENIH ZNANJ IN IZKUŠENJ NE ZNAJO PRENESTI V DRUGE PODOBNE SITUACIJE, NIZEK JE NIVO SPONTANEGA UČENJA, POGOSTEJE SI ZAPOMNIJO NEPOMEMBNE ELEMENTE, POMEMBNE PA PREZREJO, NIMAJO SPOSOBNOSTI, DA OCENIJO SVOJO SPOSOBNOST POMNENJA, DALJŠA SO OBDOBJA MED FAZAMI RAZVOJA MIŠLJENJA, DOLOČENIH FAZ NIKOLI NE DOSEŽEJO, ŽE PRIDOBLENA ZNANJA IN SPOSOBNOSTI HITREJE UPADAJO.

PRAV ŽARADI ZNAČILNOSTI FUNKCIONIRANJA JE NUJNO, DA ZNANJE PRIDOBIVAJO VSE ŽIVLJENJE, NA NJIM ZANIMIV IN ZABAVEN NAČIN.

PROGRAME IZVAJAMO NA PODLAGI ŽELJA, INTERESOV, POTREB IN OPTIMALNIH ZMOŽNOSTI. USPOSABLJANJE IN UČENJE NA RAZLIČNIH PODROČJIH REDKO TEMELJI NA KLASIČNEM UČENJU. IZVAJAMO AKTIVNOSTI TUDI IZVEN USTANOVE. POSLUŽUJEMO SE OBLIK KOT SO: DELAVNICE (USTVARJALNE, TEMATSKE), OGLEDI, PRAKTIČNO USPOSABLJANJE, PIKNIKI, IZLETI, DRUŽABNA SREČANJA, UDELEŽEVANJE NA JAVNIH PRIREDITVAH... METODE DELA, KI JIH UPORABLJAMO: USMERJANJE, SVETOVANJE, POMOČ, VERBALNO VODENJE, DEMONSTRIRANJE, PREDSTAVITEV...

ENA IZMED OBLIK UČENJA ZA ŽIVLJENJE V DNEVNEM VARSTVU ENOTE SLOVENSKA BISTRICA JE TABOR NA TREH KRALJIH. NAMEN TEGA PROGRAMA JE:

- PRIDOBIVANJE VEČJE SAMOSTOJNOSTI IN SKRBI ZA SAMEGA SEBE,
- PRIDOBIVANJE VSAKODNEVNIH ŽIVLJENJSKIH IZKUŠENJ,
- KREPITEV MEDSEBOJNIH ODNOSOV IN SKLEPANJE NOVIH POZNANSTEV,
- OHRANJANJE PRIDOBLENEGA ZNANJE IN PRIDOBIVANJE NOVEGA,
- SKRIB ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE,
- OBČUTEK LASTNE VREDNOSTI IN ZAUPANJA VASE.

TABOR IZVAJAMO KOT PROGRAM ŠOLE ZA ŽIVLJENJE, V POLETNIH MESECIH, NA TREH KRALJIH. TRAJA PET DNI. UČENJE SMO RAZDELILI V TRI SKLOPE:

- SAMOSTOJNOST PRI SKRBI ZA SEBE,
- SPOZNAVANJE BLIŽNJE OKOLICE,
- IZVAJANJE DELAVNIC PREVENTIVNEGA PROGRAMA.

PROGRAMA SE UDELEŽUJEJO SKORAJ VSI VAROVANCI IN ZAPOSLENI DELAVCI.

UGOTAVLJAMO, DA VEČDNEVNA DRUŽENJA NISO SAMO PRILOŽNOST, DA SE VAROVANCI NAUČIJO RAZLIČNIH VEŠČIN ZA ŽIVLJENJE, TEMVEČ JE TO TUDI PRILOŽNOST ZA ZAPOSLENE, DA LAHKO VAROVANCE ODKRIVAMO IN SPOZNAVAMO S PODROČJI, KI SO NAM SLABŠE POZNANA ALI CELO NEZNANA. TAKŠNA OBLIKA DRUŽENJA VELIKO PRIPOMORE TUDI K IZBOLJŠANIM MEDSEBOJNIM ODNOSOM. MNOGI IZMED NJIH SO NAS PRIJETNO PRESENETILI S SAMOSTOJNOSTJO IN IZNAJDLJIVOSTJO; KAKO SE V ČASU VEČDNEVNE ODSOTNOSTI OD DOMA ZNAJDEJO V OKOLIŠČINAH, KO MORAJO POSKRBE TI ZASE. PRI STVAREH, KI JIH NE ZMOREJO, ZAPROSILJO ZA POMOČ. ZA NEKATERE JE TUDI PROSITI ZA POMOČ, KORAK K VEČJI SAMOSTOJNOSTI.

POZITIVNI UČINKI TABORA: VAROVANCI SO BOLJ STRPNI IN NAVEZANI DRUG NA DRUGEGA, PONOSNI NA SVOJE DOSEŽKE, VESELI IN SPROŠČENI, SPOSOBNEJŠI PRI ODLOČANJU O SAMEM SEBI. OCENJUJEMO, DA NA TABORU ZADOVOLJUJEJO SVOJE TEMELJNE POTREBE, KAR PA JE POMEMBNO V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU, DOMA, V DNEVNEM VARSTVU IN BIVALNI SKUPNOSTI.

V BIVALNI SKUPNOSTI USPOSABLJAMO STANOVALCE ZA SAMOSTOJNO ŽIVLJENJE TER RAZVIJAMO MAKSIMALNO SAMOSTOJNOST STANOVALCEV. DELO TEMELJI:

- NA OSVAJANJE ZNANJ IN SPRETNOSTI, KI SO POTREBNE ZA SAMOSTOJNO OPRAVLJANJE VSAKODNEVNIH OPRAVIL V STANOVANJU IN GOSPODINJSTVU, PRIPRAVI IN SERVIRANJU HRANE, VZDRŽEVANJU OBLAČIL, SKRBI ZA BIVALNO OKOLJE,
- OSVAJANJU NALOG PRI SKRBI ZASE, OSEBNO HIGIENO IN UREJENOST,
- SKRIB ZA ZDRAVJE,
- OSVAJANJE PRAVIL IN VREDNOT ZA SAMOSTOJNO ŽIVLJENJE,
- MEDSEBOJNO SPORAZUMEVANJE (POMOČ IN UTRJEVANJE PRI OPISMENJEVANJU, UPORABI TELEFONA, MOBITELA, UČENJE POZNAVANJA NA URO...),
- GIBANJE V OKOLJU (ORIENTACIJA V BLIŽNJI OKOLICI IN MESTU, UPORABA JAVNEGA PREVOZA, GIBANJE V PROMETU, OBISKI JAVNIH LOKALOV IN USTANOV)...

USPOSABLJANJE ZA SAMOSTOJNO ŽIVLJENJE V BIVALNI SKUPNOSTI SMO ZAČELI POSTOPOMA, PREDVSEM NA IZKUSTVENEM UČENJU. LOKACIJE SO BILE RAZLIČNE, ODVISNE OD PODROČJA: DOMA V HIŠI, V BLIŽNJI IN ŠIRŠI OKOLICI, V TRGOVINAH, V MESTU, JAVNIH LOKALIH.... PRI POSAMEZNIKIH SMO ZAČELI RAZVIJATI TISTA PODROČJA, KI SO JIM BILA BLIZU, KI SO JIH ZANIMALA IN KJER SO ŽE IMELI RAZVITE DOLOČENE SPRETNOSTI. S TEM SO PRIDOBILI ZAUPANJE VASE IN VEČJO SAMOZAVEST. ISKALI SMO TEHNIKE, KI SO JIM POMAGALE PRI POMNJENJU. NUDILI SMO POMOČ PRI PRENAŠANJU PRIDOBLENEGA ZNANJA V NOVE SITUACIJE.

V ŠESTIH LETIH USPOSABLJANJA SO SE NAUČILI SAMOSTOJNO OPRAVLJATI VELIKO AKTIVNOSTI VSAKODNEVNEGA ŽIVLJENJA (OSEBNA HIGIENA, KUHANJE IN PRIPRAVA ENOSTAVNIH JEDI, PRANJE PERILA, POSTOPKOV LIKANJA, ČIŠČENJE STANOVANJA, ORIENTACIJA V OKOLJU, NAKUPOVANJE...). DANES SKORAJ VSI ČLANI SKUPNOSTI ZMOREJO OPRAVITI TE AKTIVNOSTI SAMOSTOJNO, OB VERBALNEM VODENJU ALI DELNI FIZIČNI POMOČI. NAUČENO REDNO UTRJUJEJO. ZADOVOLJSTVO STANOVALCEV IN ZAPOSLENIH JE VELIKO, SAJ SE JE ZMANJŠALA POTREBA PO POMOČI ZAPOSLENEGA. NEKAJ POSAMEZNIKOV PA JE ŽE OPTIMALNO RAZVILO SVOJE SPOSOBNOSTI.

VELIKO POZORNOST NAMENJAMO OSVAJANJU POZITIVNIH OBLIK VEDENJA IN INTEGRACIJI V OKOLJE. ORGANIZIRANJE IZLETOV, KOPANJE, SPREHODI, PIKNIKI, OBISKI GLEDALIŠČA, KINA, KONCERTOV, JAVNIH PRIREDITEV... IMAJO VEČ CILJEV. CILJI TEMELJIJO NA UTRJEVANJU ZNANJA IN UČENJU NOVEGA.

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE OMDR JE KONTINUIRAN PROCES, KI TRAJA VSE ŽIVLJENJE. DOŽIVLJajska PEDAGOGIKA JE METODA, KI SE V VDC POLŽ ŽE VELIKO UPORABLJA. S POMOČJO TE METODE JE IZVEDENIH VELIKO AKTIVNOSTI V DNEVNEM VARSTVU IN BIVALNI ENOTI. PRI VAROVANCIH JE DOBRO SPREJETA, SAJ SE UČIJO ZA ŽIVLJENJE, OB DOBREM POČUTJU IN ZABAVI, VSE TO PA JE KORAK V NJIHOVO BOLJŠO KVALITETO ŽIVLJENJA.

UČENJE ZA ŽIVLJENJE Z DOŽIVLJajska PEDAGOGIKA OMOGOČA OMDR, DA SE NAUČIJO VEČ, BOLJE POMNIJO, PRIDOBLENJO ZNANJE LAŽJE PRENAŠAJO V NOVE SITUACIJE. PROGRAME IZVAJAMO NA PODLAGI ŽELJA, INTERESOV, POTREB IN OPTIMALNIH ZMOŽNOSTI. USPOSABLJANJE IN UČENJE NA RAZLIČNIH PODROČJIH REDKO TEMELJI NA KLASIČNEM UČENJU. IZVAJAMO AKTIVNOSTI TUDI IZVEN USTANOVE. POSLUŽUJEMO SE OBLIK KOT SO: DELAVNICE (USTVARJALNE, TEMATSKÉ), OGLEDI, PRAKTIČNO USPOSABLJANJE, PIKNIKI, IZLETI, DRUŽABNA SREČANJA, UDELEŽEVANJE NA JAVNIH PRIREDITVAH... METODE DE LA, KI JIH UPORABLJAMO: USMERJANJE, SVETOVANJE, POMOČ, VERBALNO VODENJE, DEMONSTRIRANJE, PREDSTAVITEV... UČENJE ZA ŽIVLJENJE SE ZAČNE POSTOPOMA. PRI POSAMEZNIKIH RAZVIJAMO NAJPRED TISTA PODROČJA, KI SO JIM BLIZU, KI JIH ZANIMAJO IN KJER ŽE IMAJO RAZVITE DOLOČENE SPRETNOSTI.

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE OMDR JE KONTINUIRAN PROCES, KI TRAJA VSE ŽIVLJENJE. UČIJO SE ZA ŽIVLJENJE OB DOBREM POČUTJU IN ZABAVI, VSE TO PA JE KORAK V NJIHOVO BOLJŠO KVALITETO ŽIVLJENJA.

JASMINA BREZNIK, UNIV. DIPL. SOC. DEL., VODJA INSTITUCIONALNEGA VARSTVA
DUŠKA LANDEKER, UNIV. DIPL. SOC. DEL., VODJA ENOTE SLOVENSKA BISTRICA